

ASSOCIACIÓ DE PROPIETARIS
MONTNEGRE I CORREDOR

REVISIÓ DEL PLA ESPECIAL DEL MONTNEGRE I EL CORREDOR

Exposem a continuació la posició de l'Associació de Propietaris del Montnegre i el Corredor sobre una sèrie de punts que pensem que el nou Pla especial hauria de tenir en compte. Atenent la naturalesa de la nostra associació no ens referim als aspectes estrictes de conservació i millora del medi natural, la preocupació pel qual compartim, llevat d'un apartat que dediquem específicament a la forest, àmbit al qual el nostre col·lectiu hi presta una atenció i activitat preferents.

CONSIDERACIONS GENERALS

a) Entenem que el Pla Especial del Montnegre i el Corredor és una oportunitat per a definir quina muntanya volem en el futur i per a posar en marxa els mitjans necessaris per a obtenir-la.

Cal posar l'accent en el caràcter territorial del Pla. Es podrà dir que és un pla especialitzat i que les previsions territorials corresponen a plans d'abast més gran. Sense negar-ho, volem cridar l'atenció en el fet que els valors del Montnegre i el Corredor són fruit d'una sèrie de processos naturals i humans interrelacionats, i que caldrà actuar sobre uns i altres per a influir positivament en la seva evolució futura. Si ho tenim en compte, difícilment es podrà obviar aquesta naturalesa territorial, i difícilment es podrà deixar de planificar aquesta evolució des d'una perspectiva que englobi tots els factors que hi són presents.

Així doncs, entenem que aquest pla serà útil en la mesura que defineixi objectius globals per aquest territori i posi en marxa mecanismes per assolir-los a través dels diversos agents que hi actuen. Per tant, i a diferència de l'etapa anterior, el Pla Especial hauria de posar més èmfasi en *què fer* més que no pas en *què no fer*. Només així constituirà un veritable marc per a una estratègia de futur per aquesta muntanya.

b) No descobrim res de nou si diem que la titularitat de la immensa majoria de les finques del Montnegre i el Corredor és privada. Ho ha estat històricament i ho és actualment, conseqüència del model socioeconòmic on estem inserits. Els propietaris privats tenen la possibilitat d'actuar en les seves finques en molt diversos ordres i creiem sincerament que el bé públic exigeix de canalitzar i aprofitar les iniciatives i esforços d'aquest col·lectiu.

Això només s'assolirà si el nou Pla reconeix explícitament la propietat, i s'hi refereix en tots els casos que pugui ser útil referir-s'hi. Fins al moment no ha estat així. És més, diríem que s'ha evitat fer-ne referència explícita, com si propietat i bé comú fossin necessàriament conceptes contraposats. En el millor dels casos s'ha actuat equiparant el propietari als mers usuaris d'aquest espai (visitants, esportistes, estudiosos).

És clar que la propietat privada vetlla pels seus interessos, no volem pas amagar-ho. Interessos, però, que són legítims i que mouen en gran mesura les inversions i actuacions que s'hi fan. Com més rendibles seran les finques, més famílies es podran instal·lar a la muntanya, més inversions s'hi dedicaran i al capdavant més s'incrementarà la qualitat i biodiversitat del medi.

Per tant, creiem que el Pla ha de tenir en compte aquesta doble faceta: Aprofitar les sinèrgies amb la propietat cara a un projecte compartit, i proposar fórmules per a conciliar els interessos públic i privats.

c) El pla s'hauria de plantejar com assolir una participació efectiva dels diversos agents socials del territori. Concretament pel que fa als ajuntaments creiem que no es tracta únicament de donar-los veu a través dels òrgans de govern o consulta sino que caldria una estratègia per a interessar-los i involucrar-los en aquest àmbit. És territori municipal, és patrimoni natural municipal, són ciutadans dels municipis els actors que s'hi mouen, i en són la majoria de visitants i usuaris. Caldria, doncs, assolir l'aportació del treball i recursos municipals en el territori del parc corresponent. És difícil que això sigui si els ajuntaments no se senten cridats a participar d'una manera efectiva.

d) S'ha de tenir en compte que el marc legislatiu actual és molt més abundant i prolix que el que hi havia vint anys enrera. En aquell moment podia ser justificat un cos normatiu subsidiari de normes inexistents, incompletes o desfasades. Avui la legislació sectorial contempla la major part de les activitats que es realitzen o que es poden realitzar en el Montnegre i el Corredor, i la legislació urbanística general és prou explícita com per a necessitar gaires concrecions.

S'hauria, per tant, de fer un esforç per a no legislar sobre el que ja està legislat. Comprenem que per tal de facilitar-ne l'accés als afectats i al propi òrgan gestor el pla refongui normativa general preexistent, però caldria evitar el màxim introduir-hi modificacions, concrecions o noves restriccions.

e) Cal simplificar el que són mers tràmits burocràtics. A títol d'exemple ens referirem a l'informe previ preceptiu.

L'informe previ possibilita el pronunciament de l'òrgan gestor abans que s'hagi efectuat l'actuació que el motiva, per tant coincidim en considerar-lo un tràmit avantatjós tant pel que fa a evitar possibles danys, a vegades irreparables, com a estalviar reparacions oneroses. No podem obviar, però, el seu efecte de complicar i endarrerir els procediments administratius. D'altra banda, uns gestors dedicats a informar preceptivament multitud de circumstàncies difícilment es dedicaran a la gestió activa. Per tant, el nostre parer és que caldria evitar que l'informe previ es convertís en la sortida fàcil per assegurar la intervenció del Parc i que caldria estudiar amb deteniment quan és necessari i quan no.

OBJECTIUS GENERALS

A banda dels objectius obvis de caràcter proteccionista caldria incloure-hi:

- El manteniment i recuperació de la presència humana de caràcter estable dins el seu àmbit.
- L'impuls de les activitats forestals, agropecuàries, artesanals i turístiques, com a conformadores del paisatge d'aquestes serres i com a element necessari per a la vida rural.

DESENVOLUPAMENT RURAL

1. Programes

El desenvolupament rural es fomentarà a base d'un o diversos programes plurianuals que hauran de contenir:

L'anàlisi del punt de partida i els objectius a assolir, les actuacions que es proposen, el col·lectiu i activitats a qui van adreçats, la metodologia a seguir, el pressupost, els mecanismes de coordinació i participació en xarxa i el sistema de control, seguiment i indicadors d'avaluació que s'utilitzaran.

El programa o programes es redactaran dins el primer any de vigència del Pla. Prèviament s'establirà un procediment que garanteixi la participació dels col·lectius afectats i dels agents socials que actuen en el territori.

2. Internalització rendes generades pels usuaris

Encara que l'estudi dels mecanismes per a internalitzar a favor de les finques rendes procedents dels usuaris del parc no correspon a aquest, sí que seria bo que les normes fessin una al·lusió de caràcter general a la necessitat que l'ús del Parc generi unes rendes que redundin a favor de les finques.

3. Altres activitats econòmiques

A banda de les activitats tradicionals i del turisme, actualment hi ha d'altres activitats que l'entorn natural afavoreix i que són susceptibles de contribuir al desenvolupament rural: l'esport, centres terapèutics, residències, etc. i per un altre cantó les noves tecnologies i la facilitat de comunicacions possibiliten que es realitzin a pagès activitats que abans només eren concebibles en el medi urbà. Per tant, les normes ho haurien de tenir present i no dificultar la seva pràctica o realització, ans afavorir-la en la mesura que es pugui.

HABITATGE

La recuperació de la vida rural passa per un decidit recolzament a l'ocupació de les masies i altres habitatges. Encara que s'hauria de tendir cap a l'ocupació permanent, no es pot menystenir les segones residències: l'ocupació per ella mateixa ja sol ser un bé per al manteniment de la masia i el seu espai circumdant, sense parlar de les funcions de vigilància pels incendis, manteniment de camins, etc que en resulten. D'altra banda, l'ocupació estable de caràcter temporal de les masies indueix la permanent, sigui per la necessitat de guardes o masovers sigui per la instal.lació definitiva dels estadants.

D'altra banda, s'ha de concebre la masia com una entitat en permanent evolució. Així ha estat històricament i creiem que així hauria de continuar. Per tant, al marge de les mesures que s'introdueixin a la normativa per a preservar el seu caràcter i els elements valuosos que contingui, no s'ha de pretendre fosilitzar les construccions i s'han de permetre modificacions i ampliacions justificades.

També ha estat tradicional el caràcter plurifamiliar de les masies, en les quals hi trobem molt correntment dos i tres habitatges. Més encara: tradicionalment en un dels habitatges hi solien conuiuïre pares i fills adults amb les famílies respectives, però avui és rara aquesta circumstància. Per tant, encara cal reconèixer com a més necessària l'existència de diversos habitatges separats sota el mateix sostre.

Al respecte creiem que el Pla hauria de contenir:

1. L'estímul a la redacció del catàleg de masies i cases rurals dels municipis, a les previsions del qual s'hauria de remetre sense introduir-hi limitacions complementàries.
2. El reconeixement del caràcter plurifamiliar de les masies quan reuneixin determinades condicions.
3. Les ampliacions per assolir els mínims d'habitabilitat en les unitats resultants.
4. La possibilitat de construir annexos per a garatges, magatzem i instal.lacions.
5. La possibilitat de construir piscines.
6. L'ajut econòmic a la reconstrucció i manteniment de les masies.
7. L'ajut a l'accés als serveis bàsics:
 - Subministre elèctric i tèrmic, amb una consideració especial per la incorporació d'energies renovables.
 - Aigua corrent, amb una consideració especial per a l'aprofitament de les aigües pluvials.

- Comunicacions
- Recollida de deixalles, amb un tracte especial per a la incorporació de sistemes autònoms d'eliminació de brossa.
- Seguretat
- Transports públics i escolars

Pel que fa a les comunicacions creiem que seria bo de preveure un treball per a garantir la cobertura telefònica i de xarxa d'internet dins tot l'àmbit del Parc.

ELS USOS FORESTALS

Creiem en el futur forestal del Montnegre i el Corredor. Aquestes serres tenen un potencial forestal molt important que correctament canalitzat pot constituir una de les seves principals fonts de riquesa.

D'altra banda, podem afirmar amb rotunditat que la qualitat ambiental i paisagística de les finques amb més superfície gestionada els darrers vint anys, és superior a la de les les finques on simplement no s'hi ha fet res.

Per tant caldria introduir en el Pla una declaració de caràcter general que consideri la gestió sostenible dels boscos com un element a fomentar.

També pensem, com dèiem més amunt, que en aquest camp el Pla especial ha de posar més èmfasi en el què cal fer més que no pas en què s'ha de prohibir o restringir.

En aquesta direcció caldria:

- Fomentar els Plans Tècnics de Gestió i Millora Forestal, els Plans Simples de Gestió i els instruments d'ordenació forestal que s'instaurin en el futur.
- Recolzar els programes conduents a valoritzar els productes forestals procedents del Montnegre i el Corredor.
- Promoure o recolzar estudis i recerca aplicada de noves aplicacions per als productes forestals d'aquest àmbit.
- Afavorir els estudis sobre com pot respondre el Montnegre Corredor a la demanda futura de productes forestals.
- Promoure programes per a la millor comercialització dels productes forestals.

- Reconèixer com a models silvícoles els que recullen els diferents IOF i en la seva absència el Pla Marc per a la Revalorització de les Finques del Montnegre i el Corredor.
- Ajudar a la substitució d'espècies amb problemes sanitaris (cas del castanyer).
- Ajudar a les tasques de millora de la forest: selecció de peus, esporga, aclarides sanitàries, etc.
- Donar suport a les associacions i altres organismes que treballen per a la millora forestal del massís.
- Donar suport a la mecanització dels treballs forestals.

Pel que fa a les qüestions que han suscitat més diferències amb la propietat caldria fer un esforç per a sustentar qualsevol posició al respecte en dades objectives, tot fugint de gustos personals i impressions subjectives. Així, per exemple:

- Plantacions d'espècies no tradicionals: Cirerer, noguera híbrida i/o americana, pi insignis, cedre, etc. Moltes de les espècies que actualment es consideren pròpies del parc han estat també introduïdes (pi pinyer, castanyer, surera segons les zones, pi marítim, etc..). Com en qualsevol sector primari (agrícola i ramader)
- Desarrelament: Ja existeixen els PTGMF i el decret 175/1996, que estableix l'autorització i el marcatge dels exemplars a desarrelar: no cal fer una regulació encara més restrictiva. No s'han demostrat danys en el bosc si s'ha practicat correctament i en canvi és segurament una de les fonts d'ingressos més importants en el proper futur.
- Les tallades arreu, com a fórmula per a gestionar les masses regulars.
- Ús malla metàl·lica protectora i tanques: temporalment cal protegir les plantacions: No dificultar-ho.
- Prohibició de herbicides, fungicides i pesticides. Hi ha productes autoritzats per àmbits forestals.
- Condicions tècniques per a treballs forestals, no accentuar l'exigència. Per exemple pendents.
- Condicions tècniques per obertura de camins. No limitar-ho per sobre de les previsions del PTGMF.

Finalment, el Pla hauria d'introduir el principi de compensació per a qualsevol limitació singular que es volgués establir.

ELS USOS AGRARIS

A banda de l'abandó generalitzat de les terres de conreu dels masos del Montnegre i el Corredor, a hores d'ara la seva majoria han esdevingut, aplicant criteris de la PAC, terres marginals. Per tant, la recuperació de l'agricultura en el massís topa amb un plus de dificultat que el Pla hauria de considerar per tal de no introduir dificultats addicionals. El Pla hauria de donar facilitats per a:

- Les rompudes, atenent la necessitat d'espais oberts.
- Les construccions auxiliars agropecuàries.
- La construcció de basses, captacions d'aigua, canalitzacions i altres conduccions.
- Els moviments de terres conduents a l'obtenció de peces de conreu més grans.

S'hauria de fomentar:

- Els estudis per a la implantació de conreus viables i amb perspectives comercials.
- La col.laboració agrària entre masies
- L'obtenció de productes aptes per a comercialitzar sota una marca del Montnegre Corredor.
- Els conreus ecològics.
- La mecanització agrària.

USOS RAMADERS

Moltes de les consideracions que s'han fet per als usos agraris són vàlides pels ramaders.

Caldria afegir-hi, però:

- El foment de la ramaderia extensiva com a eina per a mantenir prats i espais oberts i per a neteja forestal.
- La possibilitat d'explotacions ramaderes no vinculades als conreus com a element per a completar l'economia del mas.

VISITANTS I TURISME

Pel que fa als visitants les normes haurien de preveure la necessitat d'evitar concentracions per sobre de la capacitat dels aparcaments, camins i altres factors limitants, així com establir mesures per a evitar el seu impacte sobre el territori: deixalles, contaminació acústica, etc.

També cal tenir present que els visitants estant fent ús d'uns béns privats, i si bé l'ordenament jurídic delimita amb precisió el dret de propietat, l'ús que els visitants puguin fer d'aquests béns de tercers està orfe de normes i en la mesura del possible no s'hauria de deixar a la interpretació de cada visitant.

Pel que fa al turisme les normes haurien de donar facilitat pels establiments d'agroturisme i per a les fórmules que atreguin un turisme de qualitat.

MARCA PARC

La implantació d'una denominació o marca que signifiqués una garantia de qualitat per als productes del Montnegre i el Corredor és una qüestió que s'ha plantejat sovint però que encara resta inèdita. Per tant pensem que seria bo de preveure un treball en aquest sentit, tot prestant especial atenció als productes aptes per a ser produïts avantatjosament en aquest àmbit, i als consumidors de les poblacions circumdants.

CAMINS

S'hauria d'aprofitar la revisió del Pla per a posar ordre de manera definitiva a la qüestió dels camins, empantenagada des de la *Llei d'accés motoritzat al medi natural de 1995*. Creiem que és una infraestructura i un ús típic per a ser definit i gestionat per un espai com el del Parc.

En aquest sentit, som del parer que caldria:

- Definir una xarxa bàsica de lliure ús motoritzat per tothom.
- Reconèixer la xarxa de prevenció d'incendis i definir-ne l'ús limitat a les tasques que li són pròpies.
- Establir el principi que la resta de camins només poden ser utilitzats pels serveis públics o pels usuaris privats que disposin autorització dels propietaris respectius.
- Endagar un pla de senyalització per al conjunt d'aquest territori.

- Facultar els agents del Parc per a la denúncia d'infraccions i imposició de les sancions corresponents.
- Considerar com excepcional el tractament asfàltic de la xarxa bàsica.
- Declarar que els usos definits no representen canvi de titularitat llevat acord concret amb la propietat corresponent.

ÒRGANS DEL PARC

Caldria definir explícitament que l'òrgan gestor és la Diputació de Barcelona i que l'òrgan rector està format per representants de la Diputació, dels Ajuntaments, de l'administració forestal i dels propietaris, sense perjudici que la majoria correspongui a la Diputació i que s'hi puguin afegir altres representacions.

S'haurien de definir les atribucions de l'òrgan rector que com a mínim haurien de contenir l'aprovació del pla anual de gestió i dels programes especialitzats, així com dels pressupostos, liquidacions i avaluacions corresponents.

Pel que fa al consell o comissió consultiva s'hauria de definir un sistema que consolidés un grup d'entitats amb la suficient estabilitat i dedicació. Potser es podria constituir un plenari i una permanent reduïda i compromesa. Això possibilitaria corregir dues de les mancances que hem observat: la impossibilitat d'estudiar els antecedents dels temes de l'ordre del dia i la manca de competències concretes.

En relació als Ajuntaments seria bo comptar amb unes comissions municipals que es reunissin amb freqüència i vehiclessin qüestions sensibles cap el Consell Rector.

ACTIVITATS DEL PARC O DE TERCERS SOBRE LES FINQUES

Els titulars de les finques haurien de ser tinguts en compte per:

a) Autoritzar els usos que gravitin sobre la seva finca i que vagin més enllà que el gaudi de la naturalesa. A títol d'exemple, creiem que la normativa hauria de recollir que és preceptiva l'autorització del propietari per:

- La celebració de proves esportives, raillys, itineraris hípics, etc.
- La celebració de festes o altres events que concentrin un nombre determinat de persones.
- L'ús dels camins que no formin part de la xarxa bàsica o d'altres autoritzades genèricament.

- La col.locació de rètols.
- Les activitats de recol.lecció de productes naturals.

b) Subscriure convenis i contractes per a la custòdia de determinats indrets o elements que el Pla Especial valori particularment, així com per a la prestació de serveis públics a través de les masies, equipaments privats i les finques respectives.

Sant Celoni, setembre de 2.010